No 1885

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franko door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 7 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 6 Julij.

A bas les masques, schreven wij in ons voorlaatst Nommer. Wij hebben des te meer regt om daarop bij het ministerie aan te dringen, dewijl het bij zijn optreden niets liever en spoediger te doen had, dan zelfs de vertrouwelijke korrespondentien van den vorigen minister van Buitenlandsche Zaken openbaar te maken. Dan, bij die buitensporige openbaarheidszucht omtrent het geen een vorig ministerie gedaan had, paart het nieuwe ministerie eene even buitensporige zucht tot zwijgen omtrent al hetgeen in zijn eigen boezem omgaat. Toch is het van meer belang te weten, wat in het nieuwe ministerie *officieel* geschiedt, dan wat een vorig ministerie in zijne vertrouwelijke korrespondentien meende te moeten opnemen. Met het laatste had de bevolking niets uit te staan; terwijl zij regt heeft van de *officieele* handelingen van het ministerie kennis te dragen.

Wij meenen dat het ministerie inlichting diende te geven ten minste omtrent twee aangelegenheden, die beide van publiek belang zijn.

1°. De onderhandelingen te Rome, die het vorig ministerie had afgebroken, zijn hervat. Er is door den heer van Hall eene nota ingediend. Als onze berigten juist zijn, dan moet daarop uit Rome zeer uitvoerig zijn geantwoord, tijdig genoeg, om het stuk reeds vóór de opening der Kamers te 's Hage te doen aankomen. Wat belet nu het ministerie én de nota van den heer van Hall én het antwoord van het Pauselijk gouvernement openbaar te maken? Het is immers voor elken ingezeten van publiek belang te weten wat er van weerszijde geschreven is. — »Maar de onderhandelingen zijn niet afgeloopen," zal het ministerie welligt antwoorden. — Waren die dan afgeloopen, toen gij onder de stukken van het vorig kabinet ook vertrouwelijke mededeelingen in het licht gaaft? Immers niet; want reeds toen waart gij begonnen te onderhandelen. Van den anderen kant, dewijl gij door uwe voordragt van wet alle onderhandeling onmogelijk hebt gemaakt, zoo kunnen en moeten die als afgeloopen worden beschouwd. Van die zijde is dus geen bezwaar om mede te deelen wat er tusschen u en den Heiligen Stoel is gewisseld. — »En de reis van den heer Lightenvelt?" zal men ons toevoegen. — Die reis is niets meer dan eene mystifikatie, waarvan niemand *dupe* zal zijn.

2°. Maar juist ook over den heer Lightenvelt diende het ministerie eenige inlichtingen te geven. Wij zijn niet nieuwsgierig naar die reis; maar wel naar de *ware* motieven, die de reis hebben veroorzaakt. De *Echo Universel* meent dat er noodzakelijkheid bestond, »om zich behendig te ontdoen van een tegenstander der wet, die de godsdienstvrijheid der natie belemmert, en welke wet de heer Lightenvelt, getrouw aan zijne vroegere beginselen van 1848, *met kracht* zou hebben bestreden, en *aan welke hij in geen geval* de hand zou hebben willen leenen."

»Dit schrijven komt goed overeen met een gerucht, dat [illegible] Lightenvelt [illegible] het ministerie die demissie niet had aangenomen, én om een *eclat* te vermijden, én om dat er geen Katholiek te vinden was, die de portefeuille ook slechts voorloopig zou hebben willen overnemen. Het spreekt van zelf, dat de heer van Hall, hij die tot alles in staat is geacht, ook geschikt is om voor de Katholieken datgene te doen, wat niet een enkel Katholiek in het gansche land vermag. Eene reden te meer voor de Katholieken van Nederland om zich te bekommeren over hunne heiligste belangen, die aan zulke handen zijn toevertrouwd.

Als dus de heer Lightenvelt van de eene zijde de verantwoordelijkheid der monsterwet niet wilde — van de andere zijde hem zijne demissie geweigerd werd — en hij in de derde plaats alle *éclat* wilde vermijden — wat bleef er dan anders overig dan op reis te gaan?

Dit schijnt de meening te zijn, niet slechts van den *Echo Universel*, maar ook van den *Nederlander* en van de *Grondwet*.

Gene schrijft: »Wij vertrouwen dat de reis van den minister voor de Zaken der R. K. Eeredienst *geene* (trouwens weinig doeltreffende) *poging is, om de kollektieve verantwoordelijkheid te ontgaan.*" Het schijnt niet dat het vertrouwen van den *Nederlander* groot is. Daarbij voegt de *Grondwet* de bemerking:

»Inderdaad; velen zijn er die meenen, dat de heer Lightenvelt het liefst op reis zich bevindt, als de »lieftalige" wet in diskussie zal komen."

Voor zoo ver wij den heer Lightenvelt kennen, is hij een man van eer, die nooit zijne medewerking zal leenen tot eene wet, waarbij veel of weinig te kort wordt gedaan aan onze grondwettige regten, waarvoor hij steeds als warme en moedige verdediger is opgetreden. Mogt er al iets raadselachtigs zijn in de houding, die hem door zijne intrede in dit ministerie is gemaakt; wij voeden het vertrouwen, zoo het gouvernement spreken wilde, of gedoogen konde dat er van de zijde van den heer Lightenvelt gesproken werd, dat dan op zijn naam geen andere blaam zou kleven dan dat hij, dòor goede bedoelingen geleid, eene plaats heeft ingenomen in een ministerie, waarvan niets goeds te verwachten was.

Wij hebben, sinds de wording des Koningrijks, al knappe ministeries gehad, maar daar was er tot heden toch nog geen één, dat zulke luidsprekende regten op de erkentelijkheid van de natie heeft als het tegenwoordige. Daar zijn ministeries geweest, die zich om den wille van de natie, zoodanig zelfzuchtig hebben aangesteld, dat zij hunne populariteit en de mogelijkheid hunner werking er ten eenen male door verbeurd hebben; daar zijn ministeries geweest, die, om den wille van de natie, zich veel arbeid, inspanning, en miskenning hebben getroost: maar een ministerie zoo groot, zoo edelmoedig, zoo voortreffelijk als het tegenwoordige, was tot heden zonder voorbeeld in Nederland. Dit ministerie toch laat zich niet alleen veel zorg en arbeid en opofferingen van allerlei aard welgevallen, maar het neemt er genoegen meê de *risée* van geheel Europa te zijn. Uit liefde voor de natie, uit een hoog opgevat begrip van zelfverzaking, berust dit ministerie er in, dat het belagchelijk zij in den hoogsten graad, in de oogen van geheel het beschaafd Europa. Wij willen hier niet zoo zeer wijzen op het allergrappigste tooneel, waarin de zamensteller van het kabinet, de oud- en nieuw- en dubbel-minister van Hall, met het beleid der justitie den grijsaard belast, die, in zijne schatting, het »onstaatkundigste hoofd" van geheel Nederland met zich ronddroeg; waarin een ander, die nog geen enkel bewijs van de minste politieke bekwaamheid heeft gegeven, uit handen van een der staatkundigste hoofden van Nederland de portefeuille van Binnenlandsche Zaken aanvaardt; waarin weêr een ander het van Bosse, als minister van Finantiën, verbeteren zal: die regt komische vertooningen laten wij daar, hoezeer wij hare lachwekkende verdienste geenszins miskennen: maar wij hebben thans het oog op het meesterstuk van wetgeving, dat dezer dagen het licht heeft gezien. Onze litteratuur is rijk [illegible] nooit in Nederland geschreven. En daarom vragen wij, of het geen edel blijk van zelfopofferingszucht is, dat een ministerie, ter liefde van de natie, zich met de opmaking van zoodanige dwaasheid wil afgeven. Nemen wij eens een paar artikelen van dat juweel van wetgeving in oogenschouw.

Art. 1. De kerkgenootschappen hebben *volkomen* VRIJHEID — *volkomen*, verstaat gij — *volkomen vrijheid* om zich te organizeeren; maar zij moeten aan de Regering dadelijk *volledig* kennis geven van hunne organizatie. Men moet niet slechts kennis geven, maar *dadelijk* kennis geven; niet slechts dadelijk, maar *volledig*. Van al wat de organizatie des kerkgenootschaps »in eigenen boezem" betreft, moet de Regering dadelijk *volledig* kennis hebben. Daar mag het minste stukje niet aan haperen. Geene regeling omtrent de toediening der Sakramenten, geene disciplinaire verordeningen van de geestelijke overheid, aan hare onderhoorige priesters gegeven, mogen aan de kennisneming van de regering ontsnappen. Wat rijmt dat heerlijk met art. 170 van de Grondwet! En dat niet alleen: maar »bepalingen, waarvan de uitvoering niet zonder medewerking van het staatsgezag kan plaats hebben" — daarvoor moet de goedkeuring der regering gevraagd worden. Welke bepalingen zijn dat? — Dat zal de goede, lieve, zorgelijke regering niet nalaten ons in tijds met de meeste naauwkeurigheid te zeggen. Wij immers kennen zoodanige bepalingen niet. De regering wèl, en 't is van hare vaderlijkheid te verwachten, dat zij tot deze kategorie zeer vele bepalingen betrekken zal; misschien wel alle bepalingen, waaromtrent, volgens de eerste zinsnede van dit artikel, haarfijne mededeeling gedaan moet worden.

Art. 2. O dat is een heerlijk artikel! Luister: »Wij behouden ons voor", van de bedienaren der openbare Godsdienst, die zekere beloften *afgelegd* HEBBEN, den eed van getrouwheid aan ons en gehoorzaamheid aan de [tegenwoordige en toekomstige?] wetten van den Staat te vorderen. *Mais c'est charmant*: MEN BEHOUDT ZICH VOOR iets te vergen, waartoe men de aanleiding ontleent uit iets dat geschied is. Wat allergeestigste en kernachtigste uitdrukking, dat VOORBEHOUD. Wat schrander middel, om de wet stellig te doen aannemen. Mijn Hemel, die wet kan niet verworpen worden. Men heeft haren inhoud zich immers *voorbehouden!*

Art. 3. Een priester uit Vlaanderen, voorzien van een brief van den Bisschop van Brugge of van Gend, waarbij de Hollandsche pastoors verzocht worden den priester naar pligt en gewoonte dagelijks mis te laten lezen in eene hunner kerken, mag dat niet doen; dat mag niet, of de regering moet het permitteeren. De regering zal voortaan zeggen of die priester aan het kleine of aan het groote altaar mis mag doen; of hij in een blaauw of in een rood kazuifel zal lezen. Geen arme Iersche pastoor mag ook preêken in eene Hollandsche kerk, en vragen eene aalmoes voor zijne hongerlijdende gemeente; wel neen: tenzij dat ons vaderlijk gouvernement het toelaat; en dan mag het gouvernement natuurlijk beslissen of de man alleen in het Engelsch of Latijn, of dat hij in het meer bekende Fransch zijn aalmoes vragen mag.

Art. 4. Wel wel! wel wel! »De titulatuur in de kerkgenootschappen, geven daarbuiten hoegenaamd geene aanspraak, rang of voorregt." Zoo is dan de Bisschop van Haarlem niet regtens Burgemeester van de stad, noch zelfs regter in de arrondissements-regtbank? Zoo mag hij dan niet over de armenkas der Hervormden beschikken? Zoo heeft hij dan geen kosteloos vervoer per spoorweg? Zoo moet hij dan betalen wat hij koopt? Wel, dat is eene gruwelijke dwingelandij! Dat is ongehoord! Begrijp eens, een pastoor en een dominé staan niet boven de wetten van het land! Maar een koster of organist, of aanspreker, of schoolmeester (dat vaak zamenging), die ook niet? Wel, regerinkje, regerinkje! Nu verbeurt gij haast uwe vaderlijke reputatie.

Art. 5. Neen, zegt de regering; 't is meer nog hoor je. Wij gaan verder! Wij gaan nog veel verder, zegt de regering, met een harsch gezigt. NB. »De ter aanduiding van kerkelijk gebied, door kerkgenootschappen gebezigde namen van provinciën of gemeenten worden slechts als van kerkelijken aard beschouwd en hebben geen verder gevolg." Och kom? — Wel, dat is bitter, dat is hard, dat is om van te schreijen.... Ja wel is het om van te schreijen, dat men geen eerbied genoeg voor de staats- en regts-wetenschap heeft, om zulke bespottelijke axiomata in de wet op te nemen. Men meent, inderdaad, eene vertooning van de Amsterdamsche 4 Kroonen bij te wonen, als men zulke ellendige kinderlijkheden met zoo veel ernst en nadruk hoort uitkramen. Daar men BIJ DE WET meent te moeten bepalen, dat de Bisschop van Breda niet is Baanderheer van Breda, moet men noodzakelijk ook een artikel maken, waarbij voortaan wordt vastgesteld, dat de minister van Finantiën niet is eigenaar van 's lands financiën. Zijn dat groote Heeren, neen, zijn dat groote menschen, die zich niet schamen, ten aanhoore van Europa zulken zottenklap uit te slaan!

In Art. 6 wordt weêr een allerkrachtigst voorbehoud op het tapijt gebragt. »Wij behouden ons voor omtrent de al of niet geschiktheid der zetels of standplaatsen van

bedienaren der openbare Godsdienst, welke zonder onze goedkeuring [krachtens vroeger geëerbiedigde regten of vrijheden] mogten zijn opgerigt, uitspraak te doen binnen het jaar." Gij zijt wel zeer genadig. Zult gij ook binnen het jaar uitspraak doen, of een koopman, die gepatenteerd is geweest over 1849, in 1849 handel heeft mogen drijven? *Behoudt* gij u ook mogelijk *voor*, al de tot heden vigeerende wetten te verklaren, als geen kracht *te hebben gehad?* — Wilt gij dan met geweld het bewijs leveren, dat het Ministerie uit de »onstaatkundigste hoofden" van geheel Nederland is zamengesteld?

Bij Art. 7 wordt bepaald, dat geen stervende soldaat op het slagveld van de laatste H. Sakramenten voorzien mag worden; *want* de priester mag daar *alles* dragen, BEHALVE het gewaad, dat »bij de uitoefening der Godsdienst in zijn kerkgenootschap is voorgeschreven."

Art. 8. Niemand mag voor zijn eigen rekening, al voldoet hij aan al de wetsbepalingen, aan dergelijke timmeraadjes tot heden verbonden, eene kerk laten zetten — tenzij de regering vindt, dat de kerk daar inderdaad geen kwaad kan. Vreest de regering dus voor konkurrentie in dit stuk, wil zij het gaan ter Roomsche of Luthersche kerk onmogelijk maken, en aanleiding geven, dat de gemeente naar de naburige, welingerigte Dordtsche kerk trekke — dan heeft de regering dit geheel in haar magt. Och, wat vaderlijke regering! Och, wat vrijheid en gelijkheid! Wat waarborgen voor ons geluk. Dit is nog eens een regering!

Mooi, niet om den inhoud zoozeer, maar om den vorm, den stijl, is art. 11: »De officieren van justitie bij de arrondissements-regtbanken eischen, de beklaagde behoorlijk gedagvaard, voor de regtbank der burgerlijke teregtzitting, de toepassing van het voorgaand artikel." Wat zegt ge van dien heerlijken nominativus absolutus — »de beklaagde behoorlijk gedagvaard"? daar heeft men nog wat aan. Daar waait u zoo'n klassieke reuk, zoo iets streng Romeinsch, uit te gemoet. »De officieren enz. eischen, de beklaagde behoorlijk gedagvaard, de toepassing, enz." Ei, wat dunkt u? Dat is een stijltje, waar Thorbecke een punt aan kan zuigen. O, ik houd zoo veel van die nominativi absoluti; meer welligt nog dan van de *ministri absoluti*. Maar gij, Heeren, zegt ons, waar drommel hebt gij dien schoonen absolutus toch van daan gehaald: »de beklaagde behoorlijk gedagvaard!!!" En niet alleen gedagvaard; maar behoorlijk; dat wil zooveel zeggen als gelijk 't behoort, gelijk 't betaamt, gelijk 't welvoegelijk is. Ja, onze ministertjes hebben wel *le sentiment exquis des convenances!*

De—be—klaag—de—be—hoorlijk—gedagvaard! Mais, c'est charmant.... het is aanbiddelijk. Maar, in ernst, Heeren, zegt mij, zegt mij, zonder blozen (trouwens blozen! *n'est-ce-pas?*)... maar, zegt mij,

„Mais quand vous avez fait ce charmant *quoiqu'on die*
Pensiez vous alors y mettre tant d'esprit?"

Zegt, mij, groote mannen! brave mannen! regtvaardige mannen! regtskundige mannen! staatkundigste hoofden van heel Nederland, zegt mij, zegt mij, *ditesmoi*, een oogenblik, een oogenblik.... vergunt mij het pleizier.... zoo lang uw wet nog geen wet Goddank is, zoo lang ik, spijt mijn diepen eerbied voor de wet, met dit wetplan, met dit juweel van staats- en regtskennis lagchen mag, zoolang ik mij vrolijk mag maken, met dit *residu* van eene encyklopedische wetenschap en hooge moraliteit, waar het domme volk tot heden niet het minste idee van had.... ja, wat wilde ik zeggen.... maar gij maakt mijn hoofd aan het draaijen, mijne oogen schemeren op de schittering van zooveel talenten.... ik kan mijn volzin niet afmaken.... vergeeft het mij! Ik zink weg in wezenlooze bewondering voor zoo veel schoons en groots, en ben geneigd met Byron te roepen:

„You are to me a crystal-girded shrine,
Worshipp'd at holy distance, and around
Hallow'd and meekly kiss'd the saintly ground."

[Gij zijt voor mij een heiligdom, hetgeen
Men dienen moest, van ver, ter aard gebogen
En kussend heel den grond bij 't nadertreên (*)].

Maar, als ik nog even uit mijne bezwijming mag opzien, sta mij dan toe er de verzen van een Nederlander (†), die niettemin een groot licht in de Dordtsche Synode geweest is, bij te voegen, en u te herinneren:

„De vogel is alleen geboren om te snijden
Met vleugelen de locht; de peerden om te rijden,
De muylen om het pack te dragen, of de lijn
Te trecken aen den hals, en wy om vry te sijn!"

Wat dunkt u, Lezer, als groote vereenigingen zich vormden, en in linie van bataille schaarden, en met den stormmarsch optrokken tegen Rome, zoude daarover niet gesproken worden?

Zeer zeker, en nog wel zoo veel als toen »die *Sieben Schwaben auf den Hasenfang*" (de zeven Zwabenlanders op de Hazenjagt) van top tot teen gewapend, het vreeselijk »voorwaarts, marsch!!!" hadden uitgesproken, en optrokken tegen .... den Haas!

Kent gij die Duitsche prent, Lezer? De eene held had een stijgbeugel, de andere eene buks, de derde eene lans, en zoo voorts, en zoo trokken ze op, krijgs- en ernsthaftig; en daarom werd over die zaak veel gesproken, zoo om den moed, als om den veldtogt.

Maar den veldtogt tegen Rome, daar zal niet minder over gesproken worden: en hoezeer op het gezigt der Hazenjagers de menigte verstomde als van een heroïsch feit, toch wil onze eeuw dergelijke ondernemingen qualificeeren met den naam van *grotesk*. (gelijk nog onlangs de exploiten en avonturen van Hieronymus Jobs) zoo zullen ze dat van de Campagne-aanvoerders tegen Rome en de Bisschoppen niet zeggen! — En zelfs de Urkers, als ze maar door iemand volkomen worden ingelicht op hunne oolijke vragen (Zie *Kamper Courant*) zullen de zaken inzien gelijk het behoort. — Want zie! er zijn frappante punten van vergelijking tusschen den optogt tegen den Haas, en den optrekkenden [illegible] tegen Rome en de Bisschoppen!

Daarom zal de geschiedenis nog lang de namen der helden gedenken, en eer geven wien eer toekomt.

Er was wapenstilstand, maar voor korten tijd; over de Jezuiten werd minder gesproken, en het konkordaat scheen vergeten. — Maar in die stilte broeide reeds het onweder; en eindelijk brak de orkaan los. — En de volgzame menigte.... maar vooraf hadden zich onheilspellende teekens vertoond: zoo komen bonte kraaijen en dergelijke vogels met schorre stem en vale pluimagie, het leelijke weder aankondigen.

Men had namelijk zien verschijnen, Maria Monk, en naar waarheid zeer juist (1) beschrijvende, hoe voor een 30tal jaren het er uit zag in een Nonnenklooster in Amerika; de geloofsbelijdenis die de Jezuiten in Hongarije in een ongenoemd jaar van protestantsche bekeerlingen afnamen (2), de *Monita secreta* der Jezuiten (3), de aandoenlijke historie der Madiai's, *slagtoffers eener wet* (4), enz. Maar de schrikkelijke kreet was nog niet vernomen, en in eens donderde het door het land: »De Bisschoppen, zij komen, de Bisschoppen, en ons Land verzinkt in den afgrond."

Zie, over dien angst en de daarop gevolgde Landstorm tegen de Bisschoppen, zal veel, en nog langen tijd, gesproken worden!

Was het een nachtgezigt? Zag men Thorbecke Utrecht binnenkomen, en de Akademie verkeeren in een Seminarie? *o Minerva, o Minervalia!* Een nachtgezigt moet het geweest zijn; de gedaante was die eens Bisschops, en dat nog wel eens Metropolitaan Bisschops, zoo als ze voor 300 jaren levendig waren, doch thans dood zijn: en dat met alle de doode Domheeren er bij. Dát was geen goede Bisschop St. Nicolaas, zoo natuurlijk beschreven door Schenkman, daar de kinderen wel hoog tegen opzien, maar van wien zij niets kwaads verwachten, (een lummel uitgezonderd, omdat hij 't er naar maakte;) neen, deze verschijning deed *mannen* beven, en uitroepen: »het Vaderland is in gevaar, één Aartsbisschop en vier Bisschoppen!!!" — En omdat die Bisschoppen tot beschadigen onmagtig, en de anderen en de Domheeren al 300 jaren dood waren, houden velen het toch niet voor een nachtgezigt, maar voor eene soort van mystifikatie; want men omgordde zich met vaderlandsliefde en heldenmoed tegen gedaanten, die men zelve zeer goed wist, dat al 300 jaren lang dood en derhalve in onze dagen totaal onschadelijk zijn.

Want zie! achter dit alles staat Rome; en vandaar de Campagne, den slag in het aangezigt den Paus, den Aartsbisschop en de Bisschoppen, en den Katholieken hier te lande toegebragt.

Was het dan ernstig gemeend, dat spiegelgevecht tegen groote en verschrikkelijke, maar niet meer bestaande gedaanten, die men aan de onverlichte menigte voorspiegelt, dat het hart ze in de schoenen zinkt? tegen moordschavotten, Inquisitie en brandstapels, waar aan de *tegenwoordige* Bisschoppen vreemd zijn, omdat de Staat overal de godsdienst aan haar zelve heeft overgelaten?

Was het bravoure, onder het mom van den oorlog tegen de oude dooden, *eene klopjagt te organizeeren tegen weerlooze geestelijken, die uit de onmogelijkheid zijn om iemand te kunnen schaden?* Eene klopjagt, waarvan de bespottelijkheid nog wordt overtroffen door de ondragelijkheid, — bijzonder in het gewrocht van Ds. ter Haar, waardig de ijzeren eeuw!

Was het christelijk, was het edel, vaderlandslievend en eener geachte natie waardig, mannen van adel en rang, door geleerdheid en stand en onmetelijke rijkdommen uitmuntende, het hoofd te zien buigen voor een onverlaat, omdat die roept: men moet eenen slag in het aangezigt geven aan Rome? En op dát geroep eenen verdelgingsoorlog te organizeeren tegen landgenooten, minder in getal, minder in middelen, maar uitmuntende in zwaar beproefde, als goud in het vuur, gezuiverde trouw aan het vaderland?

En dat voor hen, die in den Staten-Bijbel en in alle de millioenen Bijbels kunnen lezen de gulden vermaning: »ook gijlieden waart, toen gij in Egypteland woondet, vreemdelingen; verdrukt derhalve die vreemdelingen niet."

Neen, die dwazen hadden eenen vernielingskrijg in den zin tegen landgenooten; en met vreugde grepen zij naar een vaandel, hoe smerig ook. Zij vonden het!

Zie de Phalanx zich organiseeren en in beweging stellen, tot over de grenzen van Nederland. Eerst *Welstand*, en *Phylacterion* en *Unitas*, enz. ten einde het verre Rome te wonden ter dood, door den oorlog tegen de weerlooze Bisschoppen, en de verhongering der Katholieken: en nu nog onlangs, ten gevolge van het gevaar (??) des vaderlands, de heeren G. Barger, v. d. m. (5) en 26 andere heeren, vereenigd »om de gemeenschap (6) in »Christus, die er werkelijk bestaat tusschen [illegible] »onderscheidene gezindheden te beligchamen en te open»baren," enz. Welke vereeniging »hoopt: de ware »eenheid des geloofs (7) het ware Evangelisch Protes»tantismus aanschouwbaar te maken," enz. en, »pogin»gen aan te wenden tegen de toenemende magt (8) van »Rome, in ons vaderland," enz. (ook door middel van) »Colporteurs en Evangelisten .... des Heeren woord »en waarheid te verbreiden." (*Wordt vervolgd.*)

Men leest in het *Handelsblad*:

Zoo als het wets-ontwerp daar ligt hebben wij daartegen drie grieven; zij zijn: *ongrondwettigheid*, *onregtvaardigheid* en *ondoelmatigheid*. Wij willen thans kortelijk reden hiervan geven; later komen wij terug op de voordragt in verband tot de bestaande wetgeving, welke wij meenen, dat de ministerraad in de memorie van toelichting zeer onnaauwkeurig heeft voorgesteld.

Ad Im. *Ongrondwettig* achten wij het wets-ontwerp, omdat het uitgaat van het tegenovergestelde beginsel als hetwelk in Hoofdstuk VI der Grondwet, zoo als en uit de woorden en uit de geschiedenis der Grondwet ten duidelijkste blijkt, is aangenomen.

De grondwets-herziening van 1848 had, wat de Godsdienst betrof, niet ten doel: *de vrijheid van godsdienstige belijdenis* en de *gelijkheid* van de belijders van elke godsdienst voor de wet, te grondvesten. Deze beide beginselen waren sedert 1815 fundamenteel in het Nederlandsche staatsregt en zelfs bekrachtigd door een volkenregtelijk [illegible] Londensche artikelen). Maar onder de eerste Grondwet van het Koningrijk waren over de verhouding van Kerk en Staat twijfelingen en hooggaande verschillen gerezen; de Regering had met onderscheidene kerkgenootschappen achtervolgens te doen gehad, zich gemengd in het werk harer organisatie, het regt van *placet* op kerkelijke stukken uitgeoefend, onderscheidene kerkelijke reglementen, ook de uiterlijke Eeredienst betreffende, bij besluit vastgesteld. In het kort, zij had gemeend praeventief gezag te moeten uitoefenen en het regt te hebben, om tusschen beide te treden, krachtens het zoogenaamde *jus circa sacra*, ook waar geenerlei overtreding der strafwet bestond, om te voorkomen, te regelen, te leiden. Van de andere zijde was het regt van godsdienstige vergadering en vereeniging alleen erkend voor de vóór 1815 in Nederland *bestaan hebbende* Kerkgenootschappen. De letter van art. 191 der Grondwet van 1815 leende zich tot deze beperkende uitlegging, hoewel moeijelijk overeen te brengen met art. 193. De toepassing van eene hatelijke Fransche wet op de eerste bijeenkomsten der Afgescheidene gemeenten had bijna eene geloofsvervolging te weeg gebragt.

In deze twee punten wilde men voorzien bij de Grondwetsherziening van 1848 en wel bepaaldelijk om de godsdienstige vrijheid beter te waarborgen:

1°. Door onafhankelijkheid der kerken in dogma, eeredienst en organisatie van het staatsgezag, behoudens alleen de handhaving der strafwet, dat is de *repressie* van strafbare handelingen, geschriften en woorden daaronder begrepen.

2°. Door gemeenmaking der vrijheid van godsdienstige belijdenis aan alle ingezetenen, ook die tot geene openlijk erkende, d. i: van wege den Staat bezoldigde kerk behooren.

De *Echo Universel* schrijft over de monsterwet:

»Wij hebben gister aangetoond hoe dwaas en buitensporig het wetsontwerp is, 't welk door het ministerie is aangeboden tegen de godsdienstvrijheid. In waarheid, de poging is zoo roekeloos, zoo gewaagd, dat men er,

---

(*) Het doet mij leed, dat den vertaling niet fraaijer is; vraagt daar de volksvertegenwoordiger Van Lennep rekenschap van.

(†) Daniel Heinsius.

(1) Volgens haar eigen zeggen was zij eene leugenaarster, diefegge en echtbreekster.

(2) Tijdens dat de Metternichsche politie nog geene Jesuiten duldde in de Oostenrijksche Monarchie.

(3) Hoe komt toch de kat aan den kaas!!!

(4) [illegible] wet: niet die ter regeling der kerkelijke organisatie.

(5) ad notam: De Heeren met het adjectief v. d. m. genieten van de opbrengsten der Katholieken, Akademisch onderwijs en kindergeld, &ca.

(6) Positief-negatief?

(7) Positief-negatief?

(8) Over wie? tegen wie? Op de Protestanten immers heeft dat bijgeloof geen vat? Die hebben den Bijbel, en zijn te redelijk.

op zijn zachtst genomen, van zoo moeten zeggen, zulks is het werk van menschen die hun verstand hebben verloren. Men behoeft het eerste artikel maar te lezen om zich te overtuigen dat de strekking is om feitelijk de vrijheid der godsdienstige genootschappen, bij de grondwet gewaarborgd, te vernietigen — en ze afhankelijk te maken van het *bon platsir* der regering. Om tot dit rezultaat te komen, had het ministerie ten minste meer opregt moeten zijn, door te beginnen met eene herziening van het VIde hoofdstuk der Grondwet; want het is onmogelijk de beginselen dezer hoogste wet van den Staat, in overeenstemming te brengen met de ongerijmde en onhandige goochelarij, welke het, onder den naam van wetsontwerp, der Tweede Kamer heeft durven aanbieden. Zelfs de toelichtingen welke het ministerie bij zijn arbeid heeft gevoegd, en die de vrucht zijn eener overweging van twee maanden, zijn even onopregt. Men heeft den text van het dekreet van 6 Januarij 1811 moeten verminken, om een schijn van leven te kunnen geven aan de wet van den 10 Germinal, jaar X, een wet, die nooit in Nederland is toegepast geworden en die zelfs in de zuidelijke provincien nooit is ingediend, zoo als blijkt uit het dekreet van 18 Okt. 1810, vergeleken met de eindbesluiten van 6 Januarij 1811, waaruit het gouvernement slechts twee zinsneden heeft medegedeeld, die ze gladweg tegenspreken.

Wij lezen in de *Courier de la Meuse:*

»De enkele lezing van het wetsontwerp, *regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen*, moet de Katholieken van Nederland met verontwaardiging vervuld hebben. Alleen maar de voordragt van dat ontwerp is niets minder dan eene lage schandelijke beleediging, die van twee zijden der natie in het aangezigt wordt geworpen. In weerwil van deszelfs arglistigen redactie, die toelaat dat elk ander minder met kalvinistische gevoelens doortrokken ministerie het evenens tegen de andere gezindten van ons rijk in toepassing brengt, is dit stuk daadwerkelijk gerigt tegen de katholieke bevolking, welke het met de geweldadige berooving bedreigt van hare dierbaarste vrijgeid, eene vrijheid welke men slechts loslaat, wanneer men na eene hardnekkige worsteling, door de onweerstaanbare overmagt des vijands verpletterd werd.

»Niet ten onregte noemt een onzer kloekmoedige kellega's dit wetsontwerp een monster van willekeurig absolutismus, in een arsenaal, 't welk aan het dispotismus, dat de godsdienstige gezindten wil vervolgen, de folteringen der cellulaire gevangenis zal aan de hand geven."

»De *Stem*" het orgaan der Christelijke afgescheidene gemeenten in Nederland, heeft zich gehaast, om in een buitengewoon Nommer mede te deelen het wetsontwerp tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen.

De redaktie laat aan den tekst de volgende korte beschouwing voorafgaan.

»Genoemd wetsontwerp is van zoodanigen inhoud, dat het met eene groote bedachtzaamheid door onze Gemeenten diende overwogen te worden. Letten wij op het volgende:

»Art. 1. in aanmerking nemende met de toelichting; zal de kerk dan niets mogen doen in haren inwendigen boezem, dan met goedkeuring des Konings; geene tucht uitoefenen, geen predikant beroepen en ontvangen, geene Synodes beleggen en geen voorzitter derzelve benoemen?

»Wie is dan het hoofd van de kerk? de Heere Jezus of onze Koning?

»Art. 2. Zoude de Regering [illegible] willen noodzaken tot zulk een *eed gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat.*

»Zoude dan de staat ook eerst willen zweren, dat hij in geenen deele wetten zal maken tegen Gods woord? Art. 6. Mogen onze standplaatsen van af [illegible] ber 1848 en in het vervolg, door den Koning worden goedgekeure! Wij, die van af 1834 zijn mishandeld door vroegere regeringen, en van 1848 af tegen de Grondwet teruggezet van de voorregten in art. 168*b* der Grondwet toegekend?

»Zoo de Gemeenten bezwaar tegen genoemd wetsontwerp vinden: dat zij dan die bezwaren spoedig met een eerbiedig en krachtig adres aan den Koning en gelijktijdig daartoe ook een van gelijke strekking aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal toezenden, met beiderzijdsche kennisgeving van de onderscheidene verzendingen."

Bij besluit van 28 Junij 1853, wordt Vlissingen aangewezen als losplaats voor steenkolen, bij invoer langs den Rhijn.

Van regeringswege wordt heden aan de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam, ook ter mededeeling aan de Kamers, vermeld bij § 3 der circulaire in de *Staats-Courant* van 29 Julij 1852, verzonden een verslag van Zr. Ms. konsul-generaal te Rio-Janeiro, wegens den handel dier provincie van Brazilie over 1852, betreffende onderscheiden aldaar ontworpen of reeds begonnen ondernemingen, onder anderen de stoomvaart op de Amazonen-rivier naar Peru, en een aan te leggen spoorweg naar de provincien Minas Geraes en S. Paulo.

Daarbij is gevoegd een staat van de Nederlandsche scheepvaart met de haven van Rio-Janeiro, gedurende hetzelfde jaar.

Per telegraaf ontvangen wij uit Parijs het berigt dat den 2 Julij te Rome tot Generaal der Societeit van Jezus verkozen is de Z. Ew. pater P. Beckx.

VLAARDINGEN, 4 Julij. Heden arriveerde alhier de tweede haringjager, aanbrengende 93 tonnen, zijnde 75 ton maatjes, 18 ton volle haring. De berigten aangaande de visscherij zijn minder gunstig, daar in de laatste dagen weinig of niets was gevangen; bovendien is de visscherij zeer ongelijk, daar één schip in deze jager 21 tonnen heeft overgegeven, en de haring over het algemeen door weinig schepen gevangen is.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Julij. Alhier wordt het gerucht verspreid, dat van wege Frankrijk en Engeland aan hunne gezanten te Konstantinopel het bevel is gezonden, dat de vereenigde vloot de Dardanellen niet mag passeren, zoo lang de Russen zich alleen bepalen tot het bezetten der Vorstendommen.

— De nieuw benoemde opperbevelhebber van het Fransche eskader, de vice-admiraal Hamelin, is aan boord van het stoomschip *Pluton* heden morgen van Toulon vertrokken. Hij heeft de *Ville de Paris*, van 120 stukken, tot admiraalschap gekozen.

— In deze hoofdstad bevinden zich thans vele aanzienlijke Russen, waaronder de kleindochter van prins Menschikoff. Geen hunner gelooft aan het uitbreken van een oorlog.

— De markies de la Rochejaquelein is zeer gevaarlijk ziek.

— Het ministerie van Marine zal voortaan gouden en zilveren medailles, als ook geldprijzen uitloven, bij te houden wedstrijden in het roeijen of zeilen.

— In de vertrekken des keizers op de Tuilerien worden telegrafische draden aangelegd, loopende van daar tot aan de ministerien van financien, marine, buitenlandsche zaken en de militaire bureaux, zoodat de keizer met zijn ministers zich zal kunnen onderhouden, zonder hen te noodzaken zich tot hem te begeven.

— Uit de jongste berigten van onze graanmarkt blijkt, dat er bij de gunstiger weêrsgesteldheid weder eene meer bedaarde stemming heerschte, en dat de rijzing der graanprijzen op de meeste markten van Frankrijk niet verder ging.

— In het departement van de Aube is door de politie eene verordening uitgevaardigd, strekkende om de opkoopers van graan af te schrikken. Zij worden daarin met de toepassing van art. 41 van het wetboek van kriminele instruktie, en de landbouwers, die de hun geboden hooge prijzen aannemen, met »het algemeen misnoegen" bedreigd.

MADRID, 28 Junij. De heer Argüellez berigt, dat bijzondere reden hem nopen het dagblad, dat hij onder medewerking van de heeren Bertran de Lis en Bravo Murillo dacht uit te geven, niet te doen verschijnen.

ENGELAND.

LONDEN, 4 Julij. De ministerieele partij wordt bedacht voor het lot der bill tot uitbreiding der volksopvoeding. Niet alleen is in het Huis der Gemeenten van de zijde der konservatieve oppositie het voornemen te kennen gegeven om dezelve zoo mogelijk te doen verwerpen; maar ook uit de verklaringen van verscheiden bekende tegenstanders van een staats-schoolwezen is [illegible] verschillende Protestanten volstrekt niet [illegible] van Lord John Russell [illegible] hoofddoel derzelve is, de anglikaansche volksscholen voor de kinderen van dissenters, tot het ontvangen van een bloot wereldlijk onderwijs, open te stellen.

— De weduwe van den heer Purcell, een der omgekomenen bij de schipbreuk van het stoomschip *Victoria*, heeft voor de regtbank te Dublin eene aktie tot schadevergoeding tegen de maatschappij ingesteld. Het hof heeft haar £ 600 toegestaan, waarvan £ 400 voor de weduwe en £ 200 voor de moeder van den gestorvene. Deze uitspraak zal zonder twijfel aanleiding geven tot vele andere aktien van dien aard.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 5 Julij. Men schrijft uit Bern. Veel beteekenend voor den tegenwoordigen toestand van het kanton Freiburg is de daadzaak, dat de gemeente Riaz, de woonplaats van den heer Charles, door de radikalen vreest te worden overvallen, als hebbende zij gedreigd het dorp in brand te zullen steken. Uit dien hoofde zijn daar veiligheidswachten gevormd, die alle nachten patrouilleeren. Zoolang Charles zich na den moordaanslag te Riaz ophield, had hij twee gendarmen ter zijner bescherming in zijn huis. Het blijkt dat hij zich ten opzigte der radikalen geenszins onbillijk gedragen heeft.

WEENEN, 2 Julij. Uit een artikel van de *Oesterr. Corr.* blijkt dat de Oostenrijksche regering aan de bemiddelende zending van den graaf Giulay geen officieel voorkomen wil geven: volgens dat half-officieele orgaan gaat hij, ingevolge eene van de Russische regering ontvangen uitnoodiging, de oefeningen bijwonen, die door de nabij St. Petersburg in een veldleger vereenigde troepen thans worden gehouden.

— Gelijk men weet is graaf Giulay met eene bijzondere zending van het Oostenrijksche gouvernement van Weenen naar St. Petersburg vertrokken. Hoewel hij met eenen extra spoortrein reisde, is hij eerst den 2 dezer te Stettin aangekomen, en aldaar aan boord eener stoomboot naar St Petersburg scheep gegaan. Zijne zending schijnt het gevolg te zijn van de eerste depêches, die de onlangs te Konstantinopel aangekomen Oostenrijksche gezant naar Weenen heeft gezonden.

— Alle tijdingen, hetzij ze over Parijs, Londen of Weenen komen, blijven steeds spreken van vrede. Het is echter zeker, dat het bevel om de Pruth over te trekken en de vorstendommen Moldavië en Walachije te bezetten, den 27 Junij ll. van Petersburg is afgezonden. Het is dus waarschijnlijk, dat een en ander reeds geschied is.

Alvorens dit bevel is uitgevaardigd, heeft de Russische regering in den avond van den 26, aan hare diplomatieke agenten in het buitenland een nieuw manifest doen toekomen van den volgenden inhoud:

»Wij Nikolaas I, bij de gratie Gods, Keizer en alleenheerscher aller Russen, enz., enz., enz.

»Doen te weten:

Het is onze getrouwe en welbeminde onderdanen bekend, dat sedert onheugelijke tijden onze doorluchtige voorgangers gezworen hebben het orthodoxe geloof te zullen verdedigen.

Van het oogenblik dat het de goddelijke Voorzienigheid heeft behaagd ons den erfelijken troon in bezit te geven, hebben de heilige pligten die er onafscheidelijk aan verbonden zijn, het bestendig voorwerp uitgemaakt onzer zorgen en onzer bekommering. Gevestigd op het roemrijke traktaat door Kaïnardji, bekrachtigd door de plegtige overeenkomsten, vroeger met de Ottomanische Porte gesloten, hebben die zorgen en die bekommeringen steeds ten doel gehad om de regten der orthodoxe Kerk te waarborgen.

Maar tot ons diep leedwezen, hebben in weerwil van al onze pogingen om de onafhankelijkheid der regten en voorregten onzer orthodoxe kerk te verdedigen, talloze willekeurige daden van het Ottomanische bewind in den laatsten tijd de hand geslagen aan die regten, en dreigen thans de geheele orde van zaken, door de eeuwen geheiligd en zoo dierbaar aan het orthodoxe geloof, volkomen te vernielen.

Onze pogingen om de Porte van diergelijke daden terug te brengen zijn onvruchtbaar gebleven, en zelfs de plegtige verzekering ons door den Sultan ter dezer gelegenheid gegeven, is geschonden.

Na alle onze overredingsmiddelen, om langs een minnelijken weg eene bevrediging te erlangen voor onze billijke klagten, hebben wij het onvermijdelijk gerekend om onze troepen de Donau-Vorstendommen te laten binnenrukken, ten einde te toonen aan de Porte waarheen hare stijfhoofdigheid haar brengen zal. Evenwel, en zelfs in dit oogenblik is het onze bedoeling niet den oorlog te beginnen; door het bezetten der vorstendommen willen wij slechts een waarborg in handen hebben, door welken het herstel onzer regten in ieder geval wordt verzekerd.

»Wij zoeken geen overwinningen, Rusland heeft ze niet noodig; wij vragen de voldoening van een wettig regt zoo openlijk geschonden; wij zijn bereid, en zelfs nog heden, om de beweging onzer troepen te doen staken, indien de Ottomanische Porte zich verbindt om met naauwgezetheid de voorregten der orthodoxe Kerk te handhaven.

Maar zoo de stijfhoofdigheid en de verblinding volstrekt het tegendeel willen, alsdan, God tot onze hulp roepende, geven wij het in Zijne handen, om onze zaak te beslissen, en in het volle vertrouwen op Zijn almagt, trekken wij op ter verdediging der orthodoxe kerk:

Gegeven te Petershoff den 14 dag (26) der maand Junij in het jaar der genade 1853, en van onze regering het 28ste.

(Geteekend) Nicolaas.

— Men schrijft uit Konstantinopel, dd. 23 Junij: Er is geene verandering in den staat van zaken; er heerscht bestendig orde en rust.

ITALIE.

In den nacht van 23 op 24 Junij is Kardinaal Brig-

nole plotseling overleden. Hij was geboren den 8 Mei 1797.

De H. Vader heeft wederom aan een aantal lieden kwijtschelding van straf geschonken.

De *Gazetta da popolo* bevat een verklaring van haren vroegeren drukker, Arnoldi, welke hij kort voor zijnen dood in het bijzijn van twee getuigen heeft afgelegd. Hij zegt daarin, dat hij het ten alle tijde heeft afgekeurd, wat er in dit blad ooit tegen de go'sdienst of tegen de Katholieke Kerk is geplaatst geworden. De dood vertoont alle dingen in een ander licht; mogten alle drukkers en schrijvers dit behartigen!

STADSNIEUWS.

In de 220ste Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 11e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan Nº 18134, 254 en 2053 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 6 Julij.

BEVALLEN (3 Julij): A. M. E. Freymuth, wed. P. Barghoorn, Z.

OVERLEDEN (1 Julij): A. E. Hausemann, 4 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		5 JULIJ 4½ u. gebl.	6 JULIJ 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		$62\frac{15}{16}$	$63\frac{1}{16}$ a	$63\frac{3}{16}$	63⅛
Dito Dito	3	76⅛	76¼		
Dito Dito	4	94	$94\frac{1}{16}$	94⅛	
O. I. Leening 1844	4				
Amortis. Syndic.	3½	93⅞			
Handel-Maatschappij	4½	129	129		
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		52½	52½		
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	$22\frac{7}{16}$	$22\frac{9}{16}$	22⅝	
Dito	3	47⅝	47½	47⅝	
Dito Binnenl. à 6/m.		$42\frac{3}{16}$	$42\frac{5}{16}$	42⅜	
Coup. Bewijzen.		$5\frac{11}{16}$	5¾	$5\frac{13}{16}$	
Amortisable Schuld					
PORTUGAL te Londen	5	$38\frac{7}{16}$	38½	$38\frac{13}{16}$	
Dito Dito	4	$35\frac{13}{16}$	36	36⅛	36⅜
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108⅞	108¾	109	
Dito Dito 1828 en 1829		107⅛	107⅞		
Cert. bij dº. 1831 en 1833		98			
Dito	4½	100			
Dito bij *Hope*	4	93	93	93⅛	
Dito bij *Stieglitz en Cº.*		$92\frac{1}{16}$	92	92¼	
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito			75⅜		
POLEN, Certifikaten	4	86	86		
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	$81\frac{7}{16}$	81⅜	81½	
Dito 1847	2½	42⅛	$42\frac{1}{16}$		
Dito 1851	2½	$41\frac{5}{16}$	$41\frac{7}{16}$		
Dito 1849	5	94	93⅞	94	
Ween. Bank bij *Goll en Cº.*			81⅛	81½	
Dito	4		70¼		
Letter B	5	94	93⅞	94	
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	98⅜	98⅜		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5½				
MEXICO Nieuwe	3	26⅝	26¾	$26\frac{13}{16}$	
VENEZUELA à £ 100	3½	38¼			
GRENADA à £ 100	2		21¾		
Dito Uitgestelde		$9\frac{11}{16}$	$9\frac{9}{16}$		
ECUADOR à £ 100		$4\frac{3}{16}$	4⅛		

Mexiko onbepaalde $26\frac{11}{16}$.

De markt verkeerde heden over het algemeen in eene gunstige stemming, zonder dat eene der genoteerde effekten noemenswaardig gevarieerd hebben, en was de handel in Spaansche, Russische, Portug. en Oostenrijksche vrij levendig.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f*	$56\frac{7}{16}$	Livorno	2/m.	*f*	39½
„	zigt	„	$56\frac{13}{16}$	Napels	„	„	81⅝
Bordeaux	2/m.	„	56	Petersburg	„	„	1,86
„	1/m.	„	56¼	Weenen	6/w.	„	32
Madrid	3/m.	„	245	Augsburg	„	„	35⅜
Cadix	„	„	245	Frankfort	„	„	99
Seville	„	„	242	Hamburg	2/m.	„	35¼
Bilbao	„	„	243	„	zigt	„	$35\frac{9}{16}$
Lissabon	„	„	41½	Londen	2/m	„	11,75
Porto	„	„	41½	„	zigt	„	11,82½
Genua	2/m.	„	46⅝	Rotterdam		„	¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 5 Julij. Belg. leen. 2½ pc. 55⅜; 1840/1842 4½ pc. 97½; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 22⅛; Binnenl. 3 pc. 42⅜; Romeinen 5 pc. 95; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 84½.

PARIJS, 5 Julij. Fransche 3 pc. 77,10; id. 4½ pc. 102,—; Bank-Aktien 2700,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. 21¾; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 41¼; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. 98,50; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. 99½; Rusland 4½ pc. 98½; Metall. 5 pc. 86¼.

LONDEN, 5 Julij. Cons. kont. 98⅛ a —; op tijd 98⅛ a —; Braz. 99½ a 100½; 1829/39 100 a 101; 1852 98 a 99; Den. 3 pc. 85 a 86; 5 pc. 105 a 106; Ecuad. 5⅛ a 5⅜; Gren. 22 a 22½; Uitgest. 9 a 9½; Mexiko Nieuwe 27 a —; Peru 4½ pc. N. 82½ a 83½; Uitgest. 58½ a 59½; Rusl. 1822 5 pc. 117 a 118; (N.) 4½ pc. 99¼ a 100¼; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 39 a 39½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22 a 22¼; 3 pc. 45¾ a 46¼; Coup. cert. 5¾ a 6; Passive 5 a 5¼; Holl 2½ pc. 63½ a —; id. 4 pc. 95½ a —; Venez. 38½ a 39½; Uitg. 15½ a 16½; Wissel op Amsterdam *f* —.—; Grieken 1824 — a —.

WEENEN, 5 Julij. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 93¾; Bank-Actien 1406; Wissel op Londen 10.51, Zilver 10.

HAMBURG, 4 Julij. Rusl. Cert. 5 pc. 102½; Oost. Met. 5 pc. 91½; Spanje 1—3 pc. 20; Binnenl 3 pc. 38.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 5 Julij. Heden werden tot geheimen prijs verkocht 500 Huiden, alhier direkt van Laguayra aangebragt per het schip *Nerva*, kapt. L. J. Doekes.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 6 Julij. Tarwe tot iets hoogere prijzen, bij partij verkocht in Entr.: 128 ℔ Rijn *f* 300; in cons.: 128 ℔ b. Pools. *f* 340; 125 ℔ dito *f* 315.

Rogge tot vorige prijzen met goeden handel, verkocht in Entr.: 118 ℔ Archangel *f* 190; 119 ℔ Petersb. *f* 192; in cons.: 124 ℔ Pruiss *f* 225, 227; 121 ℔ dito *f* 213; 120 ℔ Odessa *f* 202, 120 ℔ n. dito *f* 205; 119 ℔ o. Gedr. *f* 190; 113 ℔ dito *f* 182.

Garst wat aangenamer, 111 ℔ n. Deens. *f* 185.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie dadelijk 64; in April ek. 66; Oct. 65; Nov. 65½; Dec. 66 ℒ. *Lijnzaad* een doen: 106/7 ℔ Egyptisch *f* 280; 113 ℔ Odessa *f* 315. *Raapolie* op 6/w. *f* 36½; Vliegend *f* 35½; 1º. Mei ek *f* 37¼; Sept. *f* 36, ⅛; Oct. *f* 36½; Nov. *f* 36¾; Dec. *f* 37. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31¾; Vliegend *f* 30¾; Oct. ek. *f* 21¼. *Hennepolie* op 6/w. 37¼. Vliegend *f* 36¼.

ROTTERDAM, 5 Julij. Tarwe. 157/2 ℔ witb. Poolsche *f* 350; 160/2 ℔ oude Hoogl. Kleefsche *f* 342; 161/2 ℔ nieuwe Bovenlandsche Ris *f* 338. — Rogge. 142/2 ℔ jarige Koersche te Delfshaven *f* 210. — Gerst. 132/2 ℔ puiken Libau *f* 205.

SCHIEDAM, 5 Julij. Rogge. Verkocht: 148/2 ℔ Libau *f* 233 6/w. — Moutwijn *f* 18,—; Jenever *f* 21,50; Amst. Proef *f* 22,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 5 Julij. *Koffij.* Er zijn gedaan 500 b. Brazil. *Granen.* Ferm.

LONDEN, 4 Julij. *Ruwe Suiker.* Naar *Vreemde* is de vraag voor uitvoer niet beter, maar voor consumptie wordt veel gedaan tot vorige prijzen. *Geraffineerd.* In Gestampte zijn weinig koopers voor uitvoer, prijs onveranderd.

Koffij. Van Plantage Ceylan zijn ettelijke partijen aangeslagen in veiling. Er gaat weinig om, doch de verkoopers nemen geen lager prijzen aan. Native lusteloos tot vorige prijzen.

Thee. De prijzen houden zich moeijelijk staande.

Rijst. Er is veel vraag en de markt is ferm en rijzend.

Talk. Men vindt koopers tot 53 s. voor Y C op levering.

Granen. In vreemde Tarwe werd niet zeer veel gedaan, omdat de eischers te hoog waren; de prijzen zijn 3 a 4 s. hooger. Garst schaars en hooger.

LIVERPOOL, 4 Julij. *Katoen.* Zeer ferm. Er zijn verkocht 10,000 b.

BORDEAUX, 2 Julij. *Voorloop.* De 3/6 is 1 fr. hooger en wordt gedaan tot 124 fr.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Het schip Jonge Jan, Kapt. Soelfsema, van Liverpool naar Arendsburg, is bij laatstgemelde haven verongelukt, doch het volk gered en de tuigage geborgen.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 5 Julij. F. J. Schaap, Courier, Lissabon.

UITGEZEILD:

HELVOET, 5 Julij. P. Vis, Rotterdam, Brouwershaven naar Batavia.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 26en Mei, op ... Wilhelmina, Kapt. van der Zweep van Arracan naar Rotterdam.

Den 3en Junij, op 6º 42' N. B., 23º 51 W L. John Philips, v. Shangae n. Rotterdam.

Den 21en Junij, op 34º 39' N. Br., 27º L.: Decima, Kapt. Baak, Kust van Guinea n. Amsterdam.

Den 24 Junij bij Lizard: Alcides, Kadt. Fereir, v. Porto n. Amsterdam.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 6 Julij in lading naar:

Keulen	P. Grenshauser, Erbherzog Johan.
„	J. Kreitenberg, Coln Nº. 14.
Heilbron	G. Heus, Janus.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Ludwighaven	J. M. Brilmeijer, Aeolus.
Dusseldorp & Neus	J. Hubes, Niederrein Nº. 7.
Fankf., Coblentz en Manheim	A. Urmetser, Frankf. Nº. 6.
Manheim	A. Bauduin, Urania.
Mainz	J. Carlier, Merkuur.

Rijnwater. Keulen 4 Julij 15 vt. 2½ dm.

ADVERTENTIEN.

(3037) Tegen Augustus of eerder biedt zich aan, een **R. C. JUFVROUW**, tot het waarnemen eener fatsoenlijk Huishouding of tot Adsistentie in dezelve. Reflecteerenden gelieven zich met *franco* brieven te adresseren onder Lett. X. Z. aan het Bureau dezer Courant.

(3036) Algemeene Vergadering der **VRIJZINNIGE KIEZERS-VEREENIGING** op *Dingsdag*, 12 *Julij*, des avonds *ten half acht ure precies* in de *GARNALEN DOELEN*, op het Singel, tot de keuze van vijftien Candidaten voor den GEMEENTERAAD.

Het Bestuur vaceert een half uur te voren tot het aannemen van nieuwe leden.

De bijdragen voor het gros van de Candidatenlijst gelieve men uiterlijk *Zaturdag* vóórmiddag in te leveren bij een der ondergeteekenden.

Namens het Bestuur,
J. BRESTER Az., *Fung. Pres.*
(3036) J. W. TIJDEMAN, *Fung. Secr.*

DOOFHEID KAN GENEZEN WORDEN.

Dr. **PINTER'S** Magnetische Oorpillen, zoo eenvoudig, gemakkelijk en onschadelijk, oefenen eene verwonderlijke Geneeskracht uit op de Gehoorwerktuigen. Zij zijn in een Watje gerold, dat even als een gewoon Watje in het Oor gestopt wordt.

Dr. F. M. FELDBERG, in Weenen, betuigt, dat hij in zijne practijk Personen, die vele jaren Doof waren, daarmede genezen heeft, en dat iedere Doofheid daarmede genezen kan worden, als zij niet mede op de Wereld gekomen is of als de Gehoorwerktuigen niet gedood zijn door inspuitingen eener sublimaatoplossing, hetgeen in sommige Ziekten gebezigd wordt.

Boekjes, waarin nadere bijzonderheden opgeteekend zijn, worden in het **VERKOOPHUIS** en de bekende Dépôts gratis afgegeven. (3039)

PARIJSCHE MAGAZIJN

A. PERRIN,

Oude Leliestraat bij de Heerengracht.

ONTVANGEN een nieuw assortiment fijne **PARIJSCHE KUNSTBLOEMEN** voor Mandjes en Jardinières. Mandjes gegarneerd met bloemen of vruchten, ... ROOMSCHE KERKEN. Platte en ronde **ALTAAR-BOUQUETTEN**, Arbusten, Kransen voor jongejufvrouwen, Slingers voor waskaarsen, Couronnes, Lelien, Immortelles enz. Ook alle soorten van Bloemen, om te versieren ter gelegenheid van feesten. *Verhuurt* groote Guirlandes voor kamers à 30 Ct. per el. *Assortiment* van al wat noodig is om bloemen te maken. *Repareert* beschadigde bouquetten.

EEN AANZIENLIJK ASSORTIMENT Zomerbloemen voor hoeden en mutsen, Stroobloemen, Jardinières, Rozen, Violetten, Syringen, Guirlandes en Tours de tête, zoo als nu de smaak is. Bruidsbloemen, Rouwbloemen, Fleurs naturelles enz. Deze assortiment ... tegen zulke prijzen als nergens te vinden is. (Voor *Winkeliers* of verzendingen buitenslands met mindering van prijzen: *Monsters* worden buiten de stad gezonden.)

DEPOT VAN DE PARIJSCHE SAPONINE, compositie waarmede een ieder de vuilste *glacé handschoenen* gemakkelijk en met weinig kosten zelfs als nieuw kan schoonmaken. (60 *Cts. per flesch.*) (3040)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen en wordt met succes gedebiteerd:

DE HEILIGE VADER. Zijne zending en verdiensten, naar het Hoogduitsch van Dr. THEODOR SCHERER, door F. J. FONNEKOTTER, Kath. Pr. . . . *f* 1.20

REDENEN VAN MIJNE BEKEERING tot de Katholijke Kerk, van den Wel Eerwaarden Heer GORDON . . . . *f* 0.60

GEEN PRIESTER, GEEN KERK. Naar het Engelsch, door S. J. F. . . . . . . *f* 0.10

HET VOORGEBORGTE en andere Gedichten van J. A. ALBERDINGK THIJM, royaal 8º, gebonden in karton. Prijs . . . . *f* 1.60

GEERTRUIDA VAN OOSTEN, Geschiedenis van een Delftsch Begijntjen, uit de XIVe eeuw, door J. A. ALBERDINGK THIJM. Met 2 platen van ED. DUJARDIN, in 't formaat van de werken van CONSCIENCE. Prijs *f* 0.50

Al deze werkjes zijn mede alom bij zijne correspondenten verkrijgbaar.

Boekhandelaren, welke van het Dorpspraatje nog exemplaren over hebben en die niet voor rekening verkiezen te behouden, worden vriendelijk verzocht die aan den Uitgever terug te zenden, als zijnde de Brochure bijna uitverkocht.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever